

Het vlindertje is een echte *bombyx* of *spinner*. Als alle spinners vertoont het een dik, zwaar lichaam, dat zich voorbij de vleugels ver naar achteren uitstrekt en welks uiteinde voorzien is van een donzige breede staartpluim. De hoofdkleur van lichaam en vleugels is vuilwit, hier en daar met roodbruine streepjes geteekend: op de voorvleugels, op het borststuk en aan het staartje. Ze vliegen slecht en ongaarne; eveneens een echt spinnerskenmerk. Eén wijfje heeft dagen lang bijna op dezelfde plaats op mijn schrijftafel gezeten. In dien tijd heeft ze daar tal van eitjes gelegd, alle in lange ritsen tegen de wanden van het bakje, waarin ze zat. De eitjes kwamen al zeer spoedig uit, na een week wriemelde het op mijn tafel van witte rupsjes.

Toen we eenmaal wisten, wie zich aan draden van de waringins lieten afzakken, hebben we de volgende avonden die boomen wat rechts laten liggen en toen bij elken lichtkring van een lantaarn goed opgelet. We zagen dan de rupsen bij tientallen op verschillende hoogten daar hangen. De dradenplaag zal een veertien dagen geduurd hebben, nu kunnen we weer ongehinderd onder de waringins wandelen.

A. J. K.

PHALAEOPSIS AMABILIS BL.

door Dr. J. J. SMITH.

Bijgaande plaat stelt één der fraaiste onzer epiphytische *Orchideeën*, *Phalaenopsis amabilis* BL., voor, doch geeft, hoewel gemakkelijk herkenbaar, volstrekt geen goed denkbeeld van de groote schoonheid der soort. Forsche planten kunnen met 25 of meer open bloemen tegelijk aan één enkelen bloemstengel prijken.

De plant, die op Java als *Moonlight* en *anggrek boelan* welbekend is, behoort tot de in den Maleischen Archipel het verst verspreide soorten; behalve op Java werd ze o. a. aangetroffen op Borneo, Celebes, de Molukken, Nieuw-Guinea en de Philippijnen. Merkwaardig is het daarom, dat mij van Sumatra nog geen exemplaren bekend zijn en dat zij ook op het Maleische Schiereiland schijnt te ontbreken.

Deze groote verbreiding heeft ten gevolge, dat er een aantal verscheidenheden der soort bestaan. Het is n. l. een vrij wel opgaande regel, vooral bij *Orchideeën*, dat exemplaren eenerzelfde soort, op eenigszins ver uiteengelegen plaatsen groeiend, kleinere of grootere afwijkingen vertoonen. Zulke locale vormen of variëteiten worden niet zelden voor soorten aangezien en inderdaad is de grens niet altijd gemakkelijk te trekken.

Een voorbeeld van zoo'n plaatselijke verscheidenheid is een grootbloemige vorm van *Ph. amabilis*, die in het Malangsche gevonden werd, en als *Ph. amabilis* var. *Rimestädtiana* of *Ph. Rimestädtiana* bekend geworden is. Verder hebben alle door mij op Ambon aangetroffen exemplaren der gewone *Phalaenopsis* aan den top der lip witte, draadvormige aanhangsels, terwijl deze op Java altijd, voor zoover me bekend is, geel zijn. Vooral op de Philippijnen komen, wat kleur betreft, vrij sterke afwijkingen voor.

Behalve dergelijke plaatselijke vormen kunnen ook individuele verschillen voorkomen, dat wil dus zeggen, dat men onder een aantal planten van éézelfde type een enkele aantreft, die daarvan afwijkt. Zoo is mij een plant van de *anggrek boelan* bekend, waarbij de kelkbladeren achter zeer sterk, vóór vrij sterk geel getint zijn, terwijl de bloembladeren achter een gele streep vertoonen. Zooals men weet, is de gewone kleur op Java zuiver wit met iets geelachtig of paarsachtig getinte zijdelingsche kelkbladeren en een aan den

voet geel gekleurde, met roode stippels en streepjes geteekende lip, die aan den top 2 gele, draadvormige aanhangsels draagt. Bij een ander exemplaar was de gele kleur van het onderste deel der lip door zuiver lichtgroen vervangen, hetgeen der bloem een eigenaardig, doch keurig uiterlijk verleende. In nog een ander geval ontbraken de roode stippels op den lipvoet. Deze voorbeelden zouden zeker nog te vermeerderen zijn.

Phalaenopsis amabilis laat zich zeer gemakkelijk kweken, behalve in de hoogere bergstreken, daar het een plant der laaglanden en heuvels is. Buiten tegen boomen gebonden groeit en bloeit ze, zonder dat men er naar behoeft om te kijken, maar ook het kweken in mandjes en tegen houtblokjes levert geen moeilijkheden op. Hoewel het wenschelijk is voor veel licht te zorgen, moet men toch vermijden de planten aan de stralen der middagzon bloot te stellen. Zeer kieskeurig is ze echter niet, daar ze ook vrij sterk beschaduwde plaatsen voor lief neemt.

KLEINE MEDEDEELINGEN.

Bericht van de Redactie: In deze aflevering vinden onze lezers een gekleurde plaat van de algemeen bekende *Anggrek boelan* met een passend bijschrift. Zooals in het prospectus van ons tijdschrift te lezen staat, stellen wij ons voor dit jaar n.l. in de Juli-aflevering nog eene gekleurde plaat met passend bijschrift aan *De Tropische Natuur* toe te voegen, terwijl ook voor de Januari- en Juli-afleveringen van het volgende jaar reeds gekleurde platen beschikbaar zijn. In hoeverre wij de Januari- en Juli-afleveringen van elk der daarop volgende jaargangen op dezelfde wijze zullen kunnen illustreeren, hangt van zoovele omstandigheden af, dat wij dat nu nog lang niet kunnen waarborgen; van ganscher harte hopen wij echter daartoe wel in staat te zijn.

DE WATERHYACINTH (*Eichhornia crassipes*).

Naar aanleiding van hetgeen de Heer J. W. A. VAN WELSEM in aflevering 1 van *De Trop. Nat.* schreef over de *Waterhyacinth* kan ik mededeelen, dat deze plant in *Z. O. Borneo* vrij veel voorkomt.

Met een Paketboot de *Barito* en verder de *Martapoera*-rivier opvarend naar *Bandjermasin*, komt men groote massa's los geraakte pollen tegen, die door den stroom naar zee worden meegevoerd.

Behalve op de *Martapoera*-rivier groeit de waterhyacinth langs de oevers van de *Negara* of *Bahan*, evenals de *Martapoera* een linkerzijtak van de *Barito*. Op den eerstvolgenden linkerzijtak, de *Karau*, die tegenover *Telok Betong* (*West Doessoen*) in den hoofdstroom valt, is de plant nog een onbekende.

Daarentegen zit de *Soengei Mengkatib*, meer zijarm dan zijrivier van de *Barito*, soms zoo vol Hyacinten, dat er met moeite een groote prauw is door te krijgen.

Noordwaarts van de Noordelijke *Mengkatib* monding is de *Eichhornia crassipes* tot heden nog zeer zeldzaam en bovenstrooms de kampong *Boentok* totaal onbekend. Ook heeft zij haar weg nog niet gevonden tot de talrijke voor de vischvangst van groot belang zijnde *Danau's*, die in de moerasbosschen op eenigen afstand van de *Barito* liggen. Maar juist